

tétkék, hasáb alakú üvegpasztagyöngyöt, valamint több emberi koponyát és vázcsontot vettünk észre augusztusban. A munka több megszakítással augusztus 23. és október 1. között tartott. Az érintett nyomvonalszakaszon összesen 4 szarmata sírt és két körárok részleteit tártuk fel. A kábelárok 3 D-É-i tájolású sírt dúlt fel, melyek közül egyet már korábban kiraboltak. A szabályos téglalap alakú sírgödörben mindössze 2 nagyon rossz megtartású, másodlagos helyzetben levő hosszúcsonttöredéket találtunk. A másik két női temetkezés rabolatlan volt. A szabályos téglalap alakú sírokban fekvő csontvázak nyak-, csukló- és lábszárcsontjai mellett nyak- és karláncok, ruhaszegélyek nagyon változatos formájú gyöngyeit, valamint egy bronz huzalkarperecet lehetett megfigyelni. Mindkét sírban az elhunytak lábainál egy-egy kerámiaedényt találtunk. Az egyetlen nem bolygatott, szintén D-É-i tájolású temetkezés is rabolt volt. Teljesen összekeveredett, rossz megtartású maradványai közül hiányoztak a koponya, medence és az alsó végtagok csontjai. Ebből a sírből, a mellkas magasságából több korrodált vasdarab, az egykori medence tájékáról egy vastú, tűzcsiholó kova és egy üvegpasztagyöngy került napvilágra. A kábel és védőzónája érintette 2 szarmata körárok É-i felét, de az árkokhoz tartozó temetkezések már kívül estek a feltárható területen.

Nyári-pusztá: A Nyári-járás területén 2007. augusztus 23–29. között végeztük a feltárást. A lelőhely védett legelőn helyezkedik el egy alacsony magaslaton. A kivitelezési munkák közben az érintett szakaszon 20–25 sötét objektum feltárását észleltük a kábelárok oldalában és sok szarmata kerámiadarabot és állati csontokat találtunk a kitermelt földben. A nyomvonal közel 300 m hosszan haladt keresztül a szarmata telepen, melynek 40 objektumát tártuk fel. A megfigyelt jelenségekből 4 cölöplyuk, 1 rövid árok és 35 gödör. Az objektumok legnagyobb része méhkas alakú gödör, melyek általában 1–2 m átmérőjűek és 0,4–2 m mélyek voltak. A településen előkerült leletanyag összetétele nagyjából megegyezik a hasonló korú falvak szokásos leleteivel: állatcsontok, edénytöredékek, tapasztásdarabok és vaseszközök. A kerámia legnagyobb részét a különböző méretű, kézi korongon készült, homokkal soványított fazekak töredékei képezték. Formájuk és méretük nagyon változatos. A kisméretű pohárkától a hombárig minden megtalálható. Színük a vörössárgától a barnán át a szürkéig változott.

Munkatársak: Kolozsi Barbara régész, Balogh Csaba, Szabó Nóra, Tóth Miklós ásatási technikusok, Rák Rezső fotós.

SZOLNOKI LÁSZLÓ

26. Baracs, római tábor

(Fejér megye) Ró

2007. július 2–13. között folytattuk a baracsi római katonai tábor (Annamatia) feltárást 9. ásatási kampányát a PPKE BTK és az Intercisa Múzeum közös munkájának

keretében. Az idei ásatás során a tábor Ny-i táborfalánál tavaly megtalált késő római belső épületfeltárást folytattuk, két szelvényben.

A táborfallal párhuzamos épület K-i és É-i irányban folytatódik, ez évben egy helyiségének (7,8×kb. 4 m) feltárást végezhetünk csak el. Az épület 70 cm széles külső falai szárazfalazással készültek, a falban kő mellett nagy mennyiségben tetőtégla- és örlőkőtöredékeket is felhasználtak, öt kőszára maradt meg 80 cm magasságban. Felmenő falai valószínűleg vályogból lehettek. A táborfal tavaly megfigyelt belső földtöltését az épület felépítése során itt sem szüntették meg. Az épület belső válaszfalai jóval keskenyebbek voltak (45 cm), ráadásul jóval kisebb alapozási mélységgel. Belső szintjei nem maradtak meg, újkori talajművelés során megsemmisültek. Az épület alatt vastag planírozási réteget találtunk Licinius és Constantinus érmeivel. Utóbbi réteg alatt a via decumanához hasonlóan legalább 3 m széles via sagularis egy szakaszát tárhattuk fel (K-i szélén egy esővíz-elvezető csatornával). Az út nem mindenhol és ott is csak vékonyan volt sóderezett, felül egy rétegben agyagba rakott kövekből, helyenként tetőcserepekből állt. Utóbbiakat lehabarcsozták. Nagyobb örlőköveket is találtunk az útfelületen, melyek jól jelzik, mennyire kőben szegény vidék a Mezőség, így Annamatia környéke is. Az utat legalább egyszer megújították, nagy részben az épület építése során felszedték a kövezését.

Fontosabb leletek: egy az épületfal melletti feltöltésben talált római típusú cikáda fibula, valamint a civil lakosság táborba való beköltözésére utaló női leletek a késői rétegekből (orsókarika, bronz stylus, gyűrű stb.).

Az út alatt a palánkperiódushoz tartozó három gödör került elő, amelyek bizonyosan a táboron belül, a táborfal közvetlen közelében helyezkedtek el. Ezek közül kettőt teljesen feltártunk. Az ovális gödrök átégett, faszenes betöltésében gazdag, viszonylag jól keltezhető első századi leletanyagot találtunk (terra sigillata és mécesstőredékek, erős profilú egygombos fibula).

Az ásatáson a PPKE BTK hallgatói mellett a nagyszombati és a prágai egyetem régészhallgatói is közreműködtek.

KOVÁCS PÉTER

27. Bácsalmás, Bács

(Bács-Kiskun megye) Á

2007. július 10–27. között régészeti feltárást végeztünk a Bácsalmás–Bajmoki határátkelőhelytől mintegy 700–1000 m-re, egy Árpád-kori településen. Az útépítés során átvágták a lelőhelynek helyet adó dombhátat is, ezért annak megelőző feltárása halaszthatatlanná vált. Az útpálya szélesítése mintegy 2000 m²-en érintette a település szélét; ezen a területen 30 Árpád-kori, s néhány újkori objektumot tártunk fel. Az érintett teleprészen főként állattartáshoz kapcsolódó karámárkok részletei, illetve a karámoknál korábbi gödrök kerültek elő. Az árkok mindegyikét elvágták már az eredeti út megépíté-